

**FORENINGEN AF FREDNINGSNÆVNSFORMÆND
I DANMARK OG DISSES SUPPLEANTER**

Herning, den 16. august 2006
R.A.F. 70/06

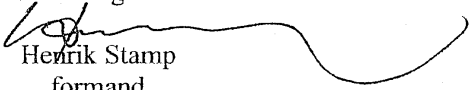
Miljøministeriet
Skov- og Naturstyrelsen
Haraldsgade 53
2100 København Ø.

Modtaget i
Skov- og Naturstyrelsen
18 AUG. 2006

Vedrørende høring over forslag til Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug. -
Deres j.nr. SNS-400-00048.

Under henvisning til ovennævnte høring kan jeg oplyse, at foreningen ikke har bemærkninger til forslaget.

Med venlig hilsen

Henrik Stamp
formand

Danmarks Sportsfiskerforbund

Skov- og Naturstyrelsen
Haraldsgade 53
2100 København Ø

Modtaget i
Skov- og Naturstyrelsen

18 AUG. 2006

Vejle, den 17. august 2006

Vedr. høringsbemærkninger til Lov om Miljøgodkendelser mv. af husdyrbrug

Danmarks Sportsfiskerforbund har den 28. juni 2006 modtaget udkast til ovennævnte lov og skal i den anledning tillade sig at fremføre følgende bemærkninger:

Loven udspringer af en politisk aftale mellem regeringspartierne, Dansk Folkeparti og Det radikale Venstre om reduktion af miljøbelastningen ved husdyrproduktion. Det fremgår af lovens formål, at den skal medvirke til at værne om natur, miljø og landskab, at der sker en fortsat og forstærket reduktion af ammoniakbelastningen af Danmarks natur, og at den bygger videre på Vandmiljøplan IIIs målsætning om en halvering af fosforoverskuddet fra landbruget inden 2015.

Efter forbundets opfattelse lever det foreliggende lovforslag og den politiske aftale ikke op til målsætningerne for hverken ammoniakbelastningen eller fosforbelastningen af naturen.

For så vidt angår ammoniak er det i lovudkastet uklart, hvorvidt den generelle reduktion på 15 % i 2007 reelt er en reduktion i forhold til før-udvidelses-situationen eller blot en reduktion i forhold til efter-udvidelses-situationen. Hvis der er tale om den sidstnævnte situation, bliver konsekvenserne jo i virkeligheden en stigning i udledningen.

Lovforslaget skelner mellem "sårbar natur" og ikke sårbar natur. I beskrivelserne er en lang række naturområder, der i dag er omfattet af Naturbeskyttelseslovens § 3 og særlig værdifuld natur, som i regionplanerne er højt målsatte, ikke bliver beskyttet af et velbeskrevet beskyttelseskrav på lige fod med den "sårbare natur", hvilket klart er en forsømmelse.

Sådan som forbundet læser forslaget, vil særlig værdifuld natur ikke blive beskyttet mod ammoniakdisposition fra ejendomme uden for bufferzonen på 300 meter, men alene beskyttelse mod disposition fra ejendomme inden for bufferzonen.

Hvis hensigterne med loven skal opfyldes efter dens bogstav, bør der skabes sikkerhed for, at også natur uden for bufferzonerne sikres mod merbelastning fra produktionsudvidelser mv.

For så vidt angår den foreslåede regulering af fosfor er forslaget utilstrækkeligt. Der lægges snarere op til en fortsat ophobning af fosfor i jorden og endog i en øget hastighed selv i risikoområderne. Forbundet mener, at der bør stilles krav om nul-balance for fosfor for alle typer af risikoarealer i oplande til sårbare vandområder, og for andre arealer bør der stilles krav om maksimum fosforoverskud på 3 kg. pr. hektar pr. år.

Anvendelsen af fosfortal som reguleringsparameter er efter forbundets opfattelse uhensigtsmæssig, idet fosfortal ikke tager højde for risikoen for tab til vandmiljøet fra partikelbunden fosfor, som er langt den største del af transporten af totalfosfor i vandløbene.

Omkring 85 % af det danske landbrugsareal har i dag fosfortal under 6. Hvis man som foreslået bruger fosfortal 6 som den maksimale belastning af fosfor, vil der jo reelt blive åbnet op for merdisposition af fosfor på langt det meste af landbrugsjorden med risiko for yderligere tab af fosfor til vandmiljøet. Anvendelsen af fosfortal på 6 er i øvrigt også i strid med ekspertvurderinger, jf. DMUs faglige rapport nr. 566, der anbefaler, at fosfortallet maksimalt bør være 2 set i forhold til planternes behov.

Det fremgår af lovforslaget, at der i dag ikke findes anvendelig kortlægning af risikoarealer og risikoområder. Forbundet tillader sig at henvise ministeriet til at læse Faglig Rapport nr. 566 fra Danmarks Miljøundersøgelser, hvor der forefindes beskrivelser af arealer med erosionsrisici, tilgængelige data på risikoområder, kortmateriale om lavbundslande og deres manglende evne til at binde fosfor, og oplysninger om dræn. I rapporten kan man også læse detaljerede beskrivelser af risici ved udbringning af husdyrgødning på skrånede arealer, hvilket der naturligvis bør tages højde for i en efterfølgende vejledning til loven, lige som forbundet foreslår, at alle skrånede arealer samt dræned lavbundsarealer og tørvejerde medtages som risikoarealer.

Endvidere kan henvises til anvendeligt kortmateriale fra Vejle Amt og Århus Amt.

Med venlig hilsen

Danmarks Sportsfiskerforbund

Jens K. Thygesen
Miljøkonsulent

Skov- og Naturstyrelsen

Den 17. august 2006

Sagsnr.: 7292

Ref.: LOHA/LARSH /

Tlf.: 33924288

E-mail: depcloha@fvm.dk

Skov- og Naturstyrelsen har med mail af 28. juni 2006 sendt udkast til forslag til Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug i høring.

Det skal bemærkes, at lovforslaget har været rundsendt og drøftet med Fødevareministeriets institutioner. Nedenstående indeholder en gennemgang af Fødevareministeriets overordnede bemærkninger til lovforslaget. Plantedirektoratet og Direktoratet for FødevareErhverv har en række konkrete og tekniske bemærkninger til lovforslaget vedrørende bl.a. snitfladen til Plantedirektoratets kontrol og sagsbehandling, præcisering af begreber m.v. Der henvises i den forbindelse til møde afholdt mellem Skov- og Naturstyrelsen, Plantedirektoratet og Direktoratet for FødevareErhverv den 14. august 2006 samt til teknisk notat fra Direktoratet for FødevareErhverv, som efterfølgende er sendt til Skov og Naturstyrelsen.

Formålsparagraf

I lovforslagets formålsbestemmelser med tilhørende bemærkninger fokuseres meget direkte på natur og miljøbeskyttelse.

I den politiske aftale om miljøgodkendelsesordningen for husdyrbrug indgår også andre væsentlige hensyn. Det gælder målet om at fremme effektivisering og investering i ny teknologi samt målet om at reducere de administrative byrder og sikre en hurtigere, gennemskuelig og ensartet sagsbehandling.

For at sikre, at de samlede målsætninger i den politiske aftale afspejles i lovforslaget foreslår Fødevareministeriet, at formålsbestemmelsen (§ 2) suppleres med:

- at skabe rammer for et bæredygtigt landbrug i vækst og udvikling
- at skabe rammer for en løbende reduktion af de administrative byrder

Dermed afspejles, at hensynet til natur og miljø og husdyrproduktion ikke er hinandens modsætninger, hvilket lovforslaget bør understøtte.

Tilføjelsen bør samtidig indarbejdes i lovforslagets bemærkninger. I de almindelige bemærkninger (5. afsnit) bør det fremhæves, at formålet er en konkurrencedygtig husdyrproduktion i fortsat udvikling og vækst. Afsnittet der slutter "...samt at forkorte sagsbe-

handlingstiden." bør suppleres med "samt at sikre erhvervet væsentlige lettelser af administrative byrder."

Behandling af verserende VVM-sager ved overgang til ny godkendelse

Lovforslaget tager ikke stilling til, hvordan verserende sager, der behandles efter de nuværende regler, skal behandles efter 1. januar 2007. Fødevareministeriet foreslår, at lovforslaget præciserer en overgangsordning.

Det bør undgås at bebyrde ansøgere med krav om ny ansøgning, indhentning af informationsmateriale mv. Fødevareministeriet foreslår derfor, at amterne umiddelbart inden 1. januar 2007 videregiver uafsluttede sager til de nye kommuner m.h.p. færdigbehandling her. Færdigbehandlingen bør i så stor udstrækning som muligt baseres på allerede indhentede oplysninger.

Det vil være normal juridisk praksis, at sagerne afgøres efter de regler, der var gældende på ansøgningstidspunktet, dvs. de nugældende regler. Fødevareministeriet er opmærksom på, at sagsbehandling efter både nye og gamle regler kan udgøre en stor administrativ belastning for de nye kommuner. Hvis der er risiko for, at dette forringer den samlede sagsbehandling bør man vælge alene at afgøre sagerne efter de kommende regler. Det bør i givet fald klart fremgå af lovteksten, at reglerne får denne tilbagevirkende kraft for allerede indgivne ansøgninger. Det bør samtidig fremgå, fra hvilken ansøgningsdato ansøgninger behandles efter de kommende regler, som f.eks. kunne være datoen for vedtagelsen af lovforslaget. Desuden bør ansøgerne orienteres herom, således at de er helt klar over deres retsstilling og har mulighed for at trække deres ansøgning tilbage, hvis de ikke ønsker at søge godkendelse i henhold til de nye regler.

Da det er særdeles vigtigt, at den nye administration kommer godt fra start opfordres parterne til snarest at optage drøftelser med henblik på at facilitere overgangen mellem de 2 systemer.

Ensartet og hurtig sagsbehandling

En enstrengt myndighedsstruktur på miljøområdet giver afsæt til en mere gennemskuelig og ensartet miljøgodkendelse af husdyrbrug – til gavn for naturen, miljøet, naboer, landskabelige hensyn og den enkelte landmand. Behandlingen af ansøgninger bør behandles på et så ensartet grundlag som muligt med henblik på at sikre en hurtig og smidig sagsbehandling, som er så gennemsigtig som muligt.

I den forbindelse lægger Fødevareministeriet vægt på, at et ens beskyttelsesniveau på tværs af kommunerne sikres ved så præcise og konkrete regler og anvisninger i bekendtgørelse og vejledning, jf. de almindelige bemærkninger punkt 4.10, som muligt. Fødevareministeriet finder, at grundlaget for ensartet sagsbehandling i kommunerne bør sikres ved udstedelse af en detaljeret bekendtgørelse rettet imod kommunerne med tilhørende vejledning. Samtidig bør det i bemærkningerne til de enkelte bemyndigelser nævnes, der der vil blive udstedt bekendtgørelse og vejledning.

Med forslag om en bekendtgørelse til kommunerne er Fødevareministeriet på linje med de meldinger, der er kommet fra Kommunernes Landsforening og som kan ses på Altinget den 14. august 2006.

Den konkrete tilrettelæggelse af godkendelsesordningen, både hvad angår den ny godkendelsesordning og valg af model for den administrative håndtering af ansøgninger under den eksisterende godkendelsesordning, vil få afgørende betydning for sagsbehandlingstiderne. Rimelige sagsbehandlingstider bør derfor tillægges betydelig vægt i overvejelser om tilrettelæggelsen heraf.

Den nye godkendelsesordning vil indebærer at langt flere husdyrbrug end i dag fremover vil skulle miljøgodkendes. Da der samtidig sker betydelige ændringer i det administrative set-up og af organisatorisk art finder Fødevareministeriet, at der er behov for en evaluering af ordningen inden for en kortere tidshorisont.

Fødevareministeriet tilslutter sig derfor lovforslagets bemærkning om, at administrationen evalueres efter en 2-årig overvågningsperiode, jf. de almindelige bemærkninger punkt 4.12. Fødevareministeriet foreslår, at formuleringen i punkt 4.12 udbygges, så det fremgår, at evalueringen også indeholder analyse af, hvorvidt loven giver de rette rammer for udvikling af et bæredygtigt landbrug og om de administrative byrder på erhvervet er lettet.

Godkendelsespligt og ændringer.

I lovforslaget nævnes flere steder ændringer. I den forbindelse skal Fødevareministeriet gøre opmærksom på den fælles forståelse om, at godkendelsespligten alene indtræder ved nyetableringer og udvidelser, samt ændringer der indebærer en væsentlig påvirkning af miljøet. Renoveringer inden for eksisterende produktionsrammer omfattes således ikke af godkendelsesordningen, medmindre renoveringen er at sidestille med en nyetablering. Dette bør fremgå af bemærkningerne til lovforslaget.

Snitflade til gødskningsloven og administration og kontrol i Plantedirektoratet

Lovforslaget har i stort omfang berøringsflader til Fødevareministeriets miljøregulering af landbruget, primært i relation til gødskningslovens regler, og til den kontrol og administration, der gennemføres af Plantedirektoratet. I lovforslagets bemærkninger nævnes, at "lovforslaget vil på enkelte punkter få konsekvenser for administration af Fødevareministeriets lovgivning. Dette skyldes, at de fastsatte vilkår i miljøgodkendelserne, som skal reducere miljøbelastningen med kvælstof og fosfor, kan indeholde elementer, som også vil påvirke husdyrproducenternes indberetninger til Fødevareministeriet (f.eks. gødningsregnskaberne), og den kontrol Plantedirektoratet gennemfører.

Fødevareministeriet mener, at der i lovforslaget er behov for en nærmere præcisering af af de eventuelle konsekvenser lovforslaget kan få for Plantedirektoratets kontrol. I den nuværende situation varetager kommuner kontrol af vilkår, der er fastlagt i husdyrproducenternes miljøgodkendelser, mens Plantedirektoratet varetager kontrol af overholdelsen af de generelle regler vedrørende gødningsregnskaber og harmoni.

Med henvisning til mødet med Skov- og Naturstyrelsen den 14. august 2006 finder Fødevareministeriet, at det i lovforslagets bemærkninger skal præciseres, at den nuværende opgavefordeling opretholdes, således at kommunerne alene gennemfører kontrollen med regelsættet.

I lyset af at lettelse af administrative byrder er et vigtigt mål med den politiske aftale foreslår Fødevareministeriet, at lovforslagets bemærkninger suppleres med en beskrivelse

af rammerne for myndighedernes fælles brug af landbrugets indberetninger og af kontroloplysninger med henblik på at lette landbruget og undgå dobbeltarbejde i forvaltningen. Skov- og Naturstyrelsen opfordres til at sikre, at den nødvendige hjemmel til at indhente kontroloplysninger fra andre myndigheder er indarbejdet i lovforslaget.

Den kommende midtvejsevaluering af VMP 3 vil foruden vurdering af miljøeffekten af den hidtidige indsats også skulle vurdere udmøntning af Vandrammedirektivet som en del af den samlede vandmiljøregulering mv. I den forbindelse vil det være naturligt igen at vurdere snitflader mellem kontrolmyndighederne og muligheder for fælles brug af data.

Samordning af begrebet sårbare/følsomme områder

Lovforslaget bør afspejle VMPIII-aftalens tiltag om bufferzoner, således at der fastlægges bufferzoner på 300 meter om særligt ammoniakfølsomme naturområder, jf VMPIII-aftalens definitioner.

Indvirkning på økologisk produktion/afstandsregler

Efter lovforslagets § 7, stk. 1, nr. 5, vil det ikke være tilladt at etablere anlæg til svin inden for 100 m fra naboskel. For frilandsgrise vurderes det at være et voldsomt indgreb, idet selv den mindste nabolod med skel inden for 100 m vil udløse forbudet.

Især for den økologiske svineproduktion vil afstandskravet kunne få negative konsekvenser, da bestemmelsen vil gøre det vanskeligt at efterleve det generelle krav i økologilovgivningen om, at økologiske husdyr skal gå ude på græs, når forholdene tillader det.

Afgørende for betydningen er dog lovforslagets fortolkning af anlæg i § 4, nr. 3. I forhold til økologilovgivningen er der nogen uklarhed om afgrænsningen.

I forslagens § 4, nr. 3, defineres anlæg som omfattende dyreholdet med tilhørende stalde og lignende, samt husdyrbrugets gødnings- og ensilageopbevaringsanlæg. Hvorvidt der er tale om et anlæg er afgørende for, om den enkelte er omfattet af afstandskravene i § 7 og § 9.

Efter økologireglerne betragtes opstaldning i læskure og frilandshytter, herunder farehytter, telte og lignende ikke som egentlige staldbygninger, hvis der hele tiden er fri adgang til arealer med plantedække.

Det er ikke klart, hvornår sådanne anordninger, hvor der evt. fodres og er etableret drikkevand, vil blive betragtet som staldanlæg.

For at sikre vilkårene for den økonogiske produktion og produktion af frilandsgrise iøvrigt finder Fødevareministeriet, at bestemmelserne om afstandskrav bør justeres, så afstanden ikke gælder til naboskel, men til nabobeboelse med tilhørende arealer. Endvidere foreslås det, at det præciseres hvorvidt læskure og frilandshytter vil blive betragtet som staldanlæg.

Lokalisering/lugtgener

Det skal endelig bemærkes, at Fødevareministeriet er meget opmærksom på, at de nærmere vilkår for lokalisering og imødegåelse af lugtgener, som lovforslaget skaber ram-

mer for, sker på en møde, så der ikke opstår modsætninger mellem et dynamisk erhverv og hensynet til omgivelserne. Dette skal blandt andet opnås gennem en hensigtsmæssig lokalisering. Placering i god afstand af naboer bør fremmes, jf. nabogeneudvalgets arbejde. Der henvises i den forbindelse til flerårsplanen for en bæredygtig og miljørigtig husdyrproduktion, anbefaling 6.

Den videre proces

Fødevareministeriet beder om – forud for den videre lovproces - at modtage en ny version af lovforslaget, når Skov og Naturstyrelsen har indarbejdet de modtagne hørings-svar, herunder ovenstående svar.

Med venlig hilsen

Lars O. Hansen

Skov- og Naturstyrelsen
Marie Louise Klenow
Haraldsgade 53
2100 København Ø

Sendes pr. e-post: mlk@sns.dk, suisc@sns.dk, pew@sns.dk og
rhd@sna.dk

**Høring over udkast til forslag til lov om miljøgodkendelse m.v. af
husdyrbrug**

Med henvisning til Skov- og Naturstyrelsens e-post af 28. juni 2006 vedrørende
ovenstående skal Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling meddele, at
vi ikke har bemærkninger hertil.

Der henvises til styrelsens j.nr. SNS-400-00048.

Med venlig hilsen

Martha Brenfors
Specialkonsulent

17. august 2006

**Ministeriet for Videnskab
Teknologi og Udvikling**
Bredgade 43
1260 København K
Telefon 3392 9700
Telefax 3332 3501
E-post vtu@vtu.dk
Netsted www.vtu.dk
CVR-nr. 1680 5408

Sagsnr. 39170
Dok-id 464418

Martha Brenfors
Telefon 3392 9395
Telefax 7226 5546
E-post mbr@vtu.dk

Falk, Rebekka

Fra: Flemming Pedersen [fpmail@pc.dk]

Sendt: 17. august 2006 01:03

Til: SNS Skov- og Naturstyrelsens hovedpostkasse

Cc: Helle Bruun; Kurt Lüster Madsen; Kaja Rasmussen; Inger Møgelbjerg; Hardy Gronemann; Gert H. Larsen; Holger Ø. Mortensen; Annemette Justesen; Knud Odgaard

Emne: L.f.G's høringssvar til udkast til forslag til lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

Landsforeningen for Gylderamt.

www.gylderamt.dk

Formand: Helle Bruun

Rostvedvej 6, 8410 Rønde

Tlf. 8637 2635. E-mail: hitbruun@yahoo.dk

Vesterborg, den 16. august 2006.

Skov- og Naturstyrelsen
Haraldsgade 53
2100 København Ø.

E-mail: sns@sns.dk

Hermed følger Landsforeningen for Gylderamtes

Høringssvar til udkast til lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

Indledningsvis skal anføres, at ud fra de erfaringer, man hidtil har høstet, finder L.f.G. det meget uheldigt, at lovgiverne omkring kommunalreformen har fundet, at ansvaret for realisering af miljølovgivningen skal overdrages primærkommunerne.

Det er L.f.G.'s klare opfattelse, at natur, miljø og mennesker ville være bedre tjent med, at opgaven var overdraget regionerne.

Herved ville det i langt højere grad, end når miljøsagerne skal behandles på primærkommunalt plan, være muligt at eliminere risikoen for promovering af ansøger på bekostning af naboerne til ansøgerens svineindustri.

Men det må konstateres, at toget er indtil videre kørt i det spørgsmål.

Høringssvaret tager hovedsageligt sit udgangspunkt i de almindelige bemærkninger til lovforslaget.

Udkastet forekommer L.f.G. bemærkelsesværdigt positivt overfor Dansk Landbrug, især overfor landbrugets svineproducenter, men knapt så positivt overfor naboerne til svineproducenternes industrianlæg.

Dette kommer også til udtryk i det udkast til lugtvejledning til kommunerne, som Skov- og Naturstyrelsen på L.f.G.'s anmodning venligst har fremsendt et eksemplar af.

De i lugtvejledningen anførte tålegrænser, som kaldes genekriterier i "Almindelige bemærkninger", afsnit 4.7 Lugt, på side 44, 1. afsnit, på henholdsvis 5, 7 og 15 OU/m³ er helt uantagelige. Der bør gælde samme genekriterie på max. 5 OU/m³, hvad enten man bor inden for en byzone, en såkaldt samlet bebyggelse i landzone eller en enkeltbeboelse. Lugtgenerne er de samme. Til overflod er det m.h.t. enkeltbeboelser anført, at lugtmålingen skal foretages fra ejendommens bebyggelse, ikke fra haven. Det må være en menneskeret at kunne udnytte sin have uden at være generet af stanken fra en nærliggende svineindustri.

Afsnit 4.4. i Almindelige bemærkninger: "Miljøgodkendelsens indhold", side 37, næstsidste og sidste afsnit, understreger, at lugtvejledningen med sit nuværende teoretiske indhold ikke kan anviser nogen effektiv løsning på lugtproblemerne for svineindustriens naboer.

Sagt på anden måde: hensynet til svineindustriens naboer underordnes hensynet til svineproducentens økonomiske interesser!

Hvis lovgiverne derimod ville følge de anvisninger til løsning af lugtproblemerne, L.f.G. har fremsat overfor fødevareudvalget, miljøudvalget og miljøministeren, var lugtvejledningen overflødig.

Det ligger dog næppe lige for.

I afsnit 4.5 "Renere teknologi og bedste tilgængelige teknik", siderne 39-40, defineres hvad disse er for størrelser.

I L.f.G. håber man, at de intentioner og opgaver, der her angives, også må resultere i opnåelse af de ønskede mål.

L.f.G. savner imidlertid, at der i spørgsmålet om rensning specifikt peges på rensning af staldenes afgangsluft. Bortset fra afstanden mellem svineindustrien og dennes naboer er det frem for alt en effektiv rensning af afgangsluften, der skal løse lugtproblemerne. Men også problemerne med algevækst på grund af ammoniakemissionen vil finde sin løsning ved en effektiv rensning.

I afsnit 4.6: "Ammoniak" anføres under anden pind, at der skal ske nedfældning af flydende husdyrgødning (dyrenes urin og afføring) på sort jord og græsmarker i bufferzoner I og II (0 - 1000 m), og at kravet om nedfældning på disse arealer gøres generelt fra år 2011 – en noget udstrakt tidshorisont!

Det har L.f.G. i øvrigt ingen kommentarer til.

Derimod vil L.f.G. opfordre til, at der indføres et afsnit, hvori stilles krav om, at der ikke må udbringes gylle på arealer, beliggende inden for en afstand af minimum 150 meter til naboejendom, der ikke har landbrugspligt, men at der inden for denne afstand alene må anvendes kunstgødning.

At gøde med svinenes urin og afføring klods op ad naboskel burde være ulovligt.

Desværre må man konstatere, at der i lovudkastet, som det nu foreligger, tages betydeligt mere hensyn til afstanden til ammoniakfølsomme naturområder end til de mennesker, der lever som naboer til svineindustriene!

I (a) 4.6.1: "Generel regulering af ammoniakemissionen uden for bufferzoner" anføres i næstsidste afsnit, at investeringer i ny teknologi til reduktion af ammoniakbelastningen i mange tilfælde samtidig vil bidrage til begrænsning af lugtgenerne fra husdyrproduktionen. Desværre har L.f.G. ikke megen tiltro hertil, da de reduktionskrav, der anføres i dette afsnit, forekommer så beskedne, at det næppe vil få nogen nævneværdig værdi for svineindustriernes naboer.

Beholderne til opbevaring af svinenes urin og afføring skønnes derimod ikke længere at

udgøre noget væsentligt problem, når der kommer fast låg over disse.

I (c) 4.6.3: "Skærpede krav til overdækning af beholdere med flydende husdyrgødning (svinenes urin og afføring)" anføres i tredje afsnit, at anden gang kommunerne konstaterer mangelfuld overdækning af eksisterende gyllebeholdere, skal kommunerne stille krav om fast overdækning.

L.f.G. skal opfordre til, at der tilføjes en frist for etableringen af den faste overdækning således, at monteringen ikke kan trænes ud i en fjern fremtid.

I sidste afsnit under (c) 4.6.3 anføres, at der fra 2007 til 2009 vil blive indgået aftale med KL om, at kommunerne udfører 2000 uanmeldte tilsyn årligt, rettet mod kontrol af flydelag på bl.a. svineindustriernes gyllebeholdere.

Det rejser for L.f.G. det spørgsmål, om KL kan pålægge sine medlemmer denne opgave?

Hvis "ja" vil L.f.G. opfordre til, at der i dette afsnit indføres en bestemmelse om, at kommunerne pålægges at indberette til miljøstyrelsen hver 6. måned antallet og resultatet af sine uanmeldte tilsyn for den forløbne periode.

4.7. Lugt.

L.f.G. har ovenfor kommenteret lugtvejledningen. Blot skal her anføres, at det i sidste afsnit på side 43 anførte, herunder det såkaldte proportionalitetsprincip, efter L.f.G.'s opfattelse er en elastik uden ender.

Det bør være således, at enten har svineproducenten økonomisk evne og vilje til at løse lugtproblemerne. Hvis ikke, bør der stilles krav om udflytning eller nedlæggelse af virksomheden. Se L.f.G.'s forslag til miljøministeren om løsning af bl.a. lugtproblemerne. Den omstændighed, at der tidligere er begået en fejl, forpligter ikke til at gentage den. Ellers må det blot konstateres, at lovgiver prioriterer hensynet til svineproducentens økonomiske interesser på bekostning af de naboer til hans svineindustri, der skal lide under de gener, industrien påfører dem!

Man skal erindre sig, at lovgivningen ikke pålægger svineproducenten erstatningspligt for de tab af livskvalitet og økonomiske tab, han påfører sine naboer.

4.11: Offentlighedsfasen.

På side 47, 3. afsnit, er i næstsidste linie angivet en høringsfrist på fra 3 til 6 uger, ligesom det er anført, at de personer, der har bedt om det, får tilsendt afgørelsesudkastet, når det foreligger, med en høringsfrist på 2 uger.

Disse korte frister finder L.f.G. uacceptable, når henses til den hjælp og vejledning, det offentlige stiller til rådighed for ansøgeren. Man skal erindre sig, at "menigmand", som berøres af projektet, har brug for en meget længere frist til at vurdere dette, indhente informationer og konkretisere en eventuel klage. Derfor bør disse tidsfrister forlænges væsentligt.

I 4. afsnit på siden præciseres vigtigheden af, at offentligheden høres, *hvor det er relevant og hvor dette kan sikre et bedre beslutningsgrundlag.*

Hvem afgør om det er relevant, og om dette kan sikre et bedre beslutningsgrundlag?

Er det embedsværket i miljøstyrelsen eller hvem?

Formuleringen virker umiddelbart anstødelig og bør bortfalde!

* I 3. sidste afsnit, side 47, lægges op til at der ikke skal ske en egentlig høring af offentligheden forud for udarbejdelse af miljøredegørelsen.

Dette finder L.f.G. meget uhensigtsmæssigt.

L.f.G. henstiller, at høringen opretholdes. Offentligheden får hermed mulighed for at blive opmærksom på fejl og mangler i ansøgningsmaterialet, kommunens embedsmænd måske vil overse.

4.13.1: Tilsyn.

I første afsnit, øverst på side 49 anføres, at tilsynsfrekvensen for mellemstore brug foreslås at følge den nuværende tilsynsfrekvens for godkendelsespligtige husdyrbrug, hvilket vil betyde, at tilsynsfrekvensen for mellemstore brug øges således, at de bliver omfattet af et krav om tilsyn hvert 3. år mod nu hvert 6. år.

Set i lyset af de erfaringer L.f.G. har høstet med amtskommunernes og primærkommunernes sagsbehandling og de skandaler, presse og elektroniske medier har kunnet afsløre, foreslår L.f.G., at der frem til 2010 gennemføres uanmeldte tilsyn mindst hver 15. måned for at afsløre kritisable forhold, og at kommunerne pålægges at indberette til miljøstyrelsen resultaterne af disse tilsyn.

Side 49/50: Høring.

Her orienteres om en høring, Miljø- og Planlægningsudvalget har planlagt gennemført i næste måned. Efterfølgende vil aftalens parter drøfte indstillingsretten til Miljøklagenævnets lister over sagkyndige medlemmer, herunder drøfte, om de grønne organisationer skal have ret til at indstille på linie med den indstillingsret, der i dag tilkommer bl.a. erhvervet (Dansk Landbrug!).

Det turde være åbenbart for enhver, at ikke blot det erhverv, hvis medlemmer, der klages over, skal have indstillingsret, men også de såkaldte "grønne organisationer" og Landsforeningen for Gylleramte (L.f.G.), der varetager interesserne for svineindustriens (og biogasanlæggenes) naboer!

4.13.5: Overgangsbestemmelser.

I første afsnit præciseres, at lovforslaget først får virkning for bestående husdyrbrug fra det tidspunkt, hvor virksomheden foretager tilladelseskrevende eller godkendelsespligtige ændringer eller udvidelser.

Det er tidligere tilkendegivet, men L.f.G. vil også her tilkendegive sin utilfredshed med dette forslag. Det skal ses i lyset af, at L.f.G. er opstået som følge af de gener, svineindustrien allerede gennem flere år har påført sine naboer.

Det er uforståeligt, at der skal en ændring til, før loven bliver aktuel for producenten.

På side 51 foreslås i første afsnit, at lovforslagets bestemmelser skal finde anvendelse ved revurdering af eksisterende husdyrbrug, som har en miljøgodkendelse efter miljøbeskyttelseslovens kap. 5 eller påbud efter sammes § 41 a eller b.

Her savnes angivelse af, hvornår denne revurdering skal finde sted.

På side 51 angives i 2. afsnit nogle forventninger, Dansk Landbrug har til strukturudviklingen de næste 10 år, og at det i den forbindelse forventes, at alle de husdyrbrug, der er af betydning for miljøbelastningen (hvad med belastningen af svineindustriernes naboer?) i løbet af en årrække vil være omfattet af en miljøgodkendelse. Den slags forventninger kan L.f.G.'s medlemmer ikke bruge til noget.

Hvad med de svineindustrier, der i dag er en voldsom belastning for sine naboer? Skal de bare fredes?

6. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervet.

På side 55 anføres i andet afsnit, at den beregnede udgift for svineindustrien er baseret på, at en del svineproducenter vælger ikke at anvende bedste staldsystem og ikke vælger at anvende miljømæssigt optimale fodringsteknologier for at opfylde kravene på trods af, at der i mange tilfælde vil være økonomiske gevinster forbundet hermed.

Det rejser for L.f.G. det spørgsmål: Hvordan kan svineproducenterne undlade at anvende bedste staldsystem og fravælge den miljømæssigt optimale fodringsteknologi, når der i udkastet til loven, kap. 3, § 11,1. er anført, at kommunerne ikke må meddele tilladelser efter § 17, eller godkendelser efter §§ 23 eller 25 til husdyrbrug, med mindre husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af bedste tilgængelige teknik?

8. Miljømæssige konsekvenser.

I næstsidste afsnit, side 56, anføres bl.a. at kravet til reduktion af ammoniak forventes i stort omfang at blive imødekommet ved en mere effektiv fodring, hvilket vil give positive sideeffekter i form af færre lugtgener og mindre nitratudvaskning.

Denne forventning imødegås af det foran under 6. anførte.

I øvrigt bekræftes også her, at forbedring af naboernes forhold kun er en sideeffekt – ikke at forbedringen er et mål i sig selv!

Side 57, i første og andet afsnit anføres, at den øgede tilsynsfrekvens på godkendelsespligtige virksomheder og det udvidede krav om miljøgodkendelser af husdyrproduktioner ned til 75 DE i sig selv vil give en bedre beskyttelse af omboende overfor bl.a. lugtgener.

Der bør efter L.f.G.'s opfattelse føres et effektivt tilsyn med alle svineindustrier, hvad enten de er over eller under 75 DE. Det er der tidligere givet udtryk for i dette høringssvar.

9. Forholdet til anden lovgivning.

Det i afsnittene 2, 3 og 4 anførte giver anledning til at spørge, hvorfor benytter man ikke lejligheden til at inddrage biogasproduktionen, nævnt som eksempel i 2. afsnit, når man i 3. afsnit påpeger, at der let kan ske den nødvendige samordning af sagsbehandlingen i de tilfælde, hvor der også er krav om en godkendelse efter miljøbeskyttelsesloven?

Det er L.f.G.'s opfattelse, at dette bør ske som del af dette lovforslag, hvad enten der er tale om et biogasanlæg, knyttet til den enkelte svineindustri, eller det drejer sig om et selvstændigt anlæg, f.eks. ejet som et andelsselskab af en kreds af svineproducenter.

Bemærkninger til lovforslagets enkeltbestemmelser.

Til paragrafferne 85 til 87:

På side 98 er i 2. afsnit anført følgende: "I forhold til formuleringen af bestemmelsen i miljøbeskyttelsesloven er i nærværende forslag i § 86 tilføjet, at også landsdækkende foreninger og organisationer, der efter deres vedtægter har varetagelsen af væsentlige brugerinteresser inden for arealanvendelsen som hovedformål, kan påklage afgørelser efter bestemmelserne i kapitel 3.

Hvorfor skal der tillægges disse foreninger og organisationer adgang til at påklage afgørelser efter bestemmelserne i dette lovforslags kap. 3?

Samme ret bør gælde for Landsforeningen for Gylleramte, der, som tidligere anført, varetager interesserne for naboer til svineindustrierne!

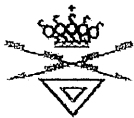
Dette var L.f.G.'s høringssvar.

Med venlig hilsen

Flemming Pedersen

Bestyrelsesmedlem i L.f.G.

Fremsendes efter aftale med foreningens formand, Helle Bruun.

Den danske Landinspektørforening (DdL)
The Danish Association of Chartered Surveyors
FAGLIGT UDVALG

Postboks 218
Lindevangs Allé 4
DK-2000 Frederiksberg
Copenhagen, Denmark

Telephone: (+45) 3886 1070
Telefax: (+45) 3886 0252
Web-site: www.ddl.org
E-mail: ddl@ddl.org
Giro no.: 701 17 25
SE no.: 15 26 89 13

Skov- og Naturstyrelsen
Haraldsgade 53
2100 København Ø

16. august 2006
J.nr. 54.13

Att. Marie Louise Klenow

E-post: sns@sns.dk

**Vedr.: Høring vedrørende udkast til lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.
Ref. J.nr. SNS-400-00048**

Ved skrivelse af 28. juni 2006, ref. j.nr. SNS-400-00048, har Skov- og Naturstyrelsen fremsendt udkast til lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug i høring.

Den danske Landinspektørforening (DdL) takker for henvendelsen og kan samtidig oplyse, at foreningen har følgende primære bemærkning til det fremsendte forslag.

I den danske ejendoms- og geodata sektor er der i relation til udvikling af digital forvaltning og digitale kortværker og ejendomsdatabaser stærk opmærksomhed omkring dataudveksling og konsensus omkring standardisering, således at data er tilgængelige, entydige og brugbare for flest mulige brugere.

Et væsentligt element i denne udvikling er ejendomsbegrebet, som i mange henseender er "nøglen" til en lang række ejendomsrelaterede databaser og informationer. I landbrugsretlig sammenhæng eksisterer der allerede klare definitioner af ejendomme og bedrifter med henvisning til udstykningslovens § 2 og landbrugslovens § 2. Det er derfor af stor betydning, at lovforslagets anvendelse og definition af disse begreber tilpasses definitionerne i udstykningsloven og landbrugsloven.

Landinspektørforeningen skal derfor opfordre Skov- og Naturstyrelsen til specifikt at afklare lovforslagets håndtering og anvendelse af ejendoms- og bedriftsbegrebet med Kort- og Matrikelstyrelsen og Direktoratet for FødevareErhverv.

Herudover henvises til medfølgende notat, hvor landinspektør Karsten L. Willeberg fremkommer med en række tekniske bemærkninger til lovforslaget.

DdL står til rådighed for en drøftelse og uddybning af de fremsatte bemærkninger.

Med venlig hilsen

Torben Juulsager
Fmd. Fagligt Udvalg, DdL

Tekniske bemærkninger til Forslag til lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug (høringsudgave af 28. juni 2006)

Omfanget af ejendomme og bedrifter, der berøres af lovforslaget

Der savnes i lovforslaget en vurdering af omfanget af husdyrbrug, der omfattes af lovforslagets bestemmelser på ejendoms- og bedriftsniveau. Hvor mange ejendomme og bedrifter med mellem 15 og 75 DE findes der i dag, og hvor mange af disse forventes at skulle udvide eller ændre produktionen, således at de omfattes af reglerne i lovforslagets §§ 16-20 ? Hvor mange ejendomme og bedrifter med mellem 75 og 250 DE findes der i dag, og hvor mange af disse forventes at skulle udvide eller ændre produktionen, således at de omfattes af reglerne i lovforslagets §§ 21-24 ?

Det anbefales at der i lovforslaget indarbejdes oplysninger herom. De eksisterende landbrugsstatistikker fra Danmarks Statistik indeholder ikke oplysninger om fordelingen af ejendomme med forskellige kategorier af størrelser af husdyrhold - disse oplysninger findes kun på bedriftsniveau. Det vil imidlertid være muligt via et specialudtræk fra Det Generelle Landbrugsregister / Det Centrale Husdyrbrugsregister (GLR/CHR) at foretage et udtræk på ejendomsniveau for at vurdere omfanget af ejendomme, der berøres af lovforslagets bestemmelser om anlægsgodkendelser.

Omfanget af bufferzonearealer og sårbare naturområder m.m. (lovforslagets § 8)

Der savnes i lovforslaget en vurdering af omfanget af bufferzonearealer og sårbare naturområder m.m., hvor reguleringen skærpes.

Dansk Landbrug har i et notat af 22. juni 2006 om "Ny miljøgodkendelsesordning" vurderet, at omfanget af de særligt kvælstofsårbare Natura 2000-områder udgør ca. 20-35 pct. af landbrugsarealet, at oplande til mindre sårbare Natura 2000-områder udgør ca. 50-65 pct. af landbrugsarealet, og at områder, der ikke afvander til Natura 2000-områder udgør ca. 15 pct. af landbrugsarealet.

For at kunne vurdere lovforslagets effekt og konsekvenser er det afgørende at få indikationer af zoneringsen, og der ses ikke at fremgå noget om dette i det ellers omfattende baggrundsmateriale til lovforslaget.

Definitioner af anlæg, projekter, ejendomme og bedrifter m.m. (lovforslagets §§ 4 og 12)

Generelt bør lovforslagets definitioner harmoniseres med definitionerne i udstykningsloven (lov om udstykning og anden registrering i matriklen, lovbekg. nr. 494 af 12/06/2003, som senest ændret ved lov nr. 539 af 08/06/2006) og landbrugsloven (lov om landbrugsejendomme, lov nr. 435 af 09/06/2004, som senest ændret ved lov nr. 533 af 08/06/2006), jf. udstykningslovens § 2 og landbrugslovens § 2, samt regler udstedt i medfør af sidstnævnte - det gælder særligt § 2 i bekendtgørelse om husdyrhold og arealkrav m.v., bekg. nr. 824 af 02/10/2002, som senest ændret ved bekg. nr. 653 af 24/06/2004, og afsnit 1.3 i vejledning om husdyrhold og arealkrav m.v., vejl. nr. 97 af 15/10/2002. Det er væsentligt at der skabes klarhed og ensartethed i definitionerne i forhold til Kort- og Matrikelstyrelsens og Fødevareministeriets regelsæt. Dette gælder særligt når miljøgodkendelsernes vilkår løbende skal kontrolleres via gødningsregnskaberne, jf. bemærkningerne til lovforslaget side 29, side 38 og side 59.

F.eks. er det uhensigtsmæssigt når der i definitionen af "husdyrbrug" i lovforslagets § 4, stk. 1, nr. 1) står "ejendom" "og tilhørende arealer", når det af lovforslaget er fremhævet, at der menes bedriftens arealer fsva. arealgodkendelserne, ligesom det er uhensigtsmæssigt når det i § 4, stk. 1, nr. 2) foreslås, at der ved en ejendom også medtages tilforpagtede arealer.

Det er af stor betydning at der er klarhed og ensartethed i definitionerne af ejendomme og bedrifter, når miljøgodkendelserne efter lovforslaget skal bestå af en godkendelse af anlægget på ejendomsniveau og en godkendelse af arealanvendelsen på bedriftsniveau.

Der kan evt. henvises til de tidligere udredninger om anlægs- og projektbegrebet: Skov- og Naturstyrelsens notat af 1. februar 1999 vedrørende principper for fastlæggelse af regionplanretningslinier og kap. 5-godkendelser for store husdyrbrug med henblik på beskyttelse af grundvand og Miljø- og Energiministeriets og Fødevareministeriets redegørelse af 12. april 1999 om begrebet anlæg/projekt i relation til VVM-reglerne, planlovens regler om landzonetilladelse og IPPC-direktivet for så vidt angår husdyrproduktion. Desuden har Naturklagenævnet for nylig i

"NATURKLAGENÆVNET ORIENTERER", nr. 384, juni 2006, fremkommet med bidrag til afgrænsning af anlægsbegrebet i forhold til VVM-screeninger af husdyrbrug.

Vedr. lovforslagets § 12, stk. 5, bemærkes, at det er vanskeligt ud fra lovforslagets bemærkninger at forstå, hvilke incitament der vil være for ejere af trejdmandsarealer til at søge om miljøgodkendelse, således at der kan fastsættes mere vidtgående vilkår end de generelle regler (jf. bl.a. lovforslagets side 28 og side 37).

Diverse

Som baggrundsmateriale for lovforslaget foreligger bl.a. en undersøgelse af amternes erfaringer med VVM-regulering af husdyrbrug, men der savnes en erfaringsopsamling vedr. kommunernes erfaringer og praksis med miljøgodkendelse af husdyrbrug. Som det også fremgår af lovforslaget (bl.a. på side 23) er det hensigten af der skal fastlægges differentierede harmonikrav i de kommende miljøgodkendelser, og det havde derfor været meget relevant at få undersøgt, hvorvidt kommunerne indtil nu har fastsat skærpede harmonikrav i miljøgodkendelser for husdyrbrug over 250 DE, således som husdyrgødningsbekendtgørelsen giver mulighed for.

I lovforslagets side 45 er nævnt forholdet til indsatsplaner for drikkevandsbeskyttelse i nitratfølsomme områder. Det fremgår ikke af lovforslagets kapitel 10 at der skal foretages ændringer i den gældende hjemmel til at udstede regler for at udarbejde miljøgodkendelser i disse områder i medfør af miljøbeskyttelseslovens § 19, stk. 6 og 7.

Det fremgår af lovforslagets side 35 at tilsynsmyndigheden kan meddele forbud imod fortsat drift, men der er ikke nogen henvisning til efter hvilken procedure eller ekspropriationsbestemmelser dette kan ske (miljøbeskyttelsesloven) ?

Karsten L. Willeberg

Dato: 16-08-2006
Arkivnummer: 1642-103996

Danmarks
Naturfredningsforening

Skov- og Naturstyrelsen
Haraldsgade 53
2100 København Ø

Høringssvar vedr. Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug

Danmarks Naturfredningsforening har modtaget lovforslaget om miljøgodkendelse af husdyrbrug i høring.

Foreningen mener der er så mange problemer med lovforslaget, at der er alvorlig tvivl om, hvorvidt lovforslaget i sidste ende er den styrkelse af miljøbeskyttelsen, som udmeldingerne om den bagvedliggende politiske aftale har givet udtryk for. Foreningen har derfor ganske mange bemærkninger til lovforslaget. Disse bemærkninger er struktureret i følgende afsnit:

- Politisk skønneri
- Landbruget beholder sin særstatus i forhold til industrien
- På kanten af lovsjusk
- Manglende hjemmel til reel reduktion af belastningen
- Øget ammoniakbelastning af sårbar natur
- I strid med EU direktiver?
- Svækket mulighed for at gennemføre vandplaner og Natura 2000 planer
- Risiko for øget udvaskning af kvælstof og fosfor til overfladevand
- Forringet grundvandsbeskyttelse
- Friholdelse af brug under 75 DE
- Forringet klageadgang
- Manglende kobling til kommuneplanen
- Lugt og afstandskrav
- Gummiparagraffer

I hvert afsnit giver foreningen et forslag til forbedringer – disse er markeret med understregning. Herudover er der vedhæftet bilag med kort over beskyttede naturområder på Fyn, som forventes at blive omfattet af bufferzonerne i §8, samt bilag med en række mere tekniske bemærkninger til visse bestemmelser.

Politisk skønmaleri

I Miljøministerens pressemeddelelse om lovforslaget fra den 22. juni 2006 citeres Miljøminister Connie Hedegaard om aftalen om miljøregulering af landbruget: *Det er en rigtig god aftale, som gavner både naturen, landmanden og naboen. Naturen vil først og fremmest nyde godt af mindre ammoniak. Det vil særligt gavne vores sårbare natur.*

I Berlingske Tidendes kronik 23. juli skriver miljøministeren: *For første gang tager vi fat på det generelle udslip af ammoniak, som skal reduceres med yderligere 15 pct. allerede i 2007, 20 pct. i 2008, og reduktionen skal herefter fortsætte med som udgangspunkt mindst 25 pct. i 2009.*

Som læser er det vanskeligt at tolke dette på anden måde, end at Danmark vil blive belastet med 15 % mindre ammoniak i 2007 end i dag. Læser man lovforslaget i sammenhæng med den politiske aftale fremgår det imidlertid, at kommunerne kun kan kræve en reduktion af ammoniakbelastningen for den del af bedriften, som bliver renoveret eller tilbygget eller nyanlagt. Der kan derfor umuligt blive tale om at ammoniakudslippet reduceres med 15 % i 2007, da der kun er tale om at udvidelser/nyanlæg/renoveringer for brug over 75 DE skal belaste 15 % mindre end de ellers ville have gjort. Da der overhovedet ikke gribes ind overfor den bestående produktion er det således meget muligt, at den samlede ammoniakudledning stiger. Dette kræver blot at den samlede husdyrproduktion stiger.

Der er efter foreningens opfattelse her tale om et politisk skønmaleri, som ikke klæder regeringen.

Det forudsættes endvidere i den bagvedliggende politiske aftale om miljøgodkendelsesordning for husdyrbrug at de generelle reduktioner af ammoniakudslippet vil blive opnået ved at 90% af husdyrbrugene inden 2015 vil have været underlagt de strengere emissionskrav og have fået nye staldsystemer. Det fremgår af de generelle bemærkninger til lovforslaget, at dette er landbrugets eget skøn. Danmarks Naturfredningsforening mener at det er en meget optimistisk forudsætning, og at det er usikkert om denne forudsætning vil holde i praksis. Det er f.eks. ikke nogen hemmelighed, at mange landmænd i 2006 har hamstret tilladelser til udvidelser, som de kan udnytte efter at loven træder i kraft, uden at skulle leve op til de strengere krav til emissionen.

Landbruget beholder sin særstatus i forhold til industrien

I forbindelse med gennemførelse af miljøbeskyttelseslovens kapitel 5 bestemmelser for industrien indkaldte man over tid alle berørte anlæg til godkendelse, herunder også den del af virksomheden, der allerede var anlagt. I godkendelsen for en industrivirksomhed er der derfor typisk en række krav til den eksisterende produktion. Som modydelse får virksomheden 8 års "borgfred" når først den har fået godkendelsen.

Generelt medfører lovforslaget, at landbruget beholder meget af sin særstatus i forhold til den øvrige industri, hvilket er absurd, når formålet med loven er at styrke miljøet. Der kan således kun stilles miljøvilkår til reduktion af ammoniakfordampningen fra eksisterende produktion hvis man ønsker at renovere sit staldanlæg og der kan/skal ikke stilles vilkår til begrænsning af udvaskningen af næringsstoffer fra eksisterende produktion.

Selvom der ikke kan stilles krav til den eksisterende produktion, får samtlige landbrug ikke desto mindre en otteårig retsbeskyttelse af hele bedriften mod yderligere indgreb, dvs. både af den eksisterende og udvidede produktion. Det indebærer, at landbruget får industriens fordele – men slipper for miljøkrav til anlæg med forældet teknologi.

Dertil kommer, at hvis man godkender udvidelser af husdyrproduktionen med en merbelastning af omgivelserne til følge, udskriver man samtidig en fremtidig ekstraregning til samfundet, når man om få år skal finansiere de indsatsplaner der skal føre til opfyldelsen af Vandrammedirektivets og Habitatdirektivets miljømål. Hvis ikke man har mulighed for at stille vilkår til den eksisterende landbrugsproduktion, både hvad angår ammoniaktab og udvaskningstab fra markerne, har man ikke reel mulighed for at iværksætte indsatsprogrammer der sikrer opfyldelse af Vandrammedirektivets og Habitatdirektivets miljømål.

DN foreslår, at alle landbrug over en 5-årig periode indkaldes til miljøgodkendelse og at hele produktionen omfattes af miljøkrav.

På kanten af lovsjusk

Der er ikke foretaget nogen samlet kvantificering af de miljømæssige konsekvenser – i en lov fremsat af Miljøministeriet. Der henvises ikke til, i hvilken form mere detaljerede krav vil blive gennemført (bekendtgørelse, vejledninger mm.). En række helt afgørende forudsætninger fra den politiske aftale (bilagene I-III) er ikke medtaget i loven eller dens bemærkninger. Dette gør det meget vanskeligt at gennemskue hvilke miljøkrav der reelt vil blive stillet ved tilladelser og godkendelser efter den nye lov og dermed også vanskeligt at vurdere hvilke konsekvenser for miljøbelastningen tilladelser og godkendelser efter den nye lov får. Disse forhold tangerer lovsjusk. DN foreslår, at loven gennemskrives på ny, at konsekvenser beskrives og at loven sendes i fornyet høring.

Manglende hjemmel til reel reduktion af belastningen

Danmark står i de kommende år overfor kæmpe udfordringer med henblik på at leve op til EU-forpligtigelserne i vandramme- og habitatdirektivet samt 2010 målene om at bringe tilbagegangen i den biologiske mangfoldighed til ophør. Alle de danske fjorde og kystvande samt hovedparten af søerne og naturområderne opfylder ikke de politisk vedtagne miljøkvalitetsmål, primært som følge af alt for store næringsstofftilførsler fra især landbruget. Der er således generelt behov for at reducere næringsstofbelastningen fra landbrugsproduktion overalt i landet, hvorfor enhver produktionsudvidelse der medfører forøget forurening set fra et videnskabeligt synspunkt burde være utænkelig, og tilladelser til en forøget produktion burde forudsætte at man samtidig reducerede den samlede miljøbelastning fra ejendommen.

Af lovforslaget fremgår at der ved tilladelse og godkendelse af ansøgning om udvidet/ændret husdyrproduktion alene kan/skal stilles vilkår til reduktion af den merudledning som en øget husdyrproduktion giver anledning til. Man kan/skal ikke stille vilkår der reducerer miljøbelastningen til et niveau som er mindre end belastningen fra den eksisterende produktion.

Set fra et miljøsynspunkt er et sådant resultat af administrationspraksis helt uacceptabelt.

DN foreslår, at der skabes klar hjemmel til at kræve den samlede belastning fra et husdyrbrug nedbragt til et niveau, der svarer til, hvad naturen kan tåle.

Hertil kommer, at lovforslagets bagvedliggende politiske aftale opererer med at der skal defineres et beskyttelsesniveau, som er et gennemsnit af det niveau, amterne har i dag. Det vil mange steder i landet indebære, at der gives tilladelser til højere belastning af naturen end tilfældet er i dag.

DN foreslår, at den kommende husdyrlov skal tage udgangspunkt i de nuværende amters bedste beskyttelsesniveau.

Øget ammoniakbelastning af sårbar natur

På ammoniakfordampningsområdet vurderer Danmarks Naturfredningsforening at tilladelser/godkendelser efter lovforslaget i hovedparten af tilfældene vil indebære, at udvidelse af produktionen vil betyde at ammoniakfordampningen øges sammenlignet med en situation uden produktionsudvidelse. I dag er krav om nul-belastning af de allermest sårbare naturtyper gennemført i de fleste amters administrationspraksis. Derfor vil lovforslaget i praksis kunne medføre lempelser, da der hverken i bufferzonen over 300 m eller udenfor bufferzonerne stilles et krav om nul-belastning til de allermest sårbare naturtyper.

Inden for bufferzonen på 300 m omkring den mest sårbare natur (højmoser, lobeliesøer, større overdrev og heder) må der ikke etableres husdyrproduktion/produktionsforøgelse der medfører en forøget ammoniakfordampning. Men man kan ikke stille vilkår om at reducere fordampningen fra eksisterende produktion, som der i mange tilfælde er behov for.

Inden for bufferzonen på 300-1000m i forbindelse med den allermest sårbare natur (højmoser, lobeliesøer, større overdrev) skal der stilles vilkår som sikrer at merbelastningen ikke overstiger 0,3-0,7 kg N/ha. Der er dog fortsat tale om en tilladelse til en merbelastning og ikke en reduktion af den eksisterende belastning som der i mange tilfælde er behov for.

Uden for bufferzonerne har den politiske aftale bag lovforslaget primært som ambition at sikre at merudledningen af ammoniak som følge af produktionsudvidelsen reduceres med 15% i 2007 stigende til et reduktionskrav på mindst 25% af merudledningen i år 2009. Dette gælder dog kun produktioner større end 75 DE – og kun for udvidelsen. Produktioner mindre end 75 DE skal ikke reducere merudledningen ved produktionsudvidelser.

Alt i alt vil disse forhold kunne medvirke til stærkt øget ammoniakbelastning:

EKSEMPEL: En svineproduktion 1100 meter fra en højmose ønskes udvidet med 100% fra 120 DE til 240 DE ved bygning af et nyt staldanlæg. Uden supplerende miljøvilkår vil ammoniakfordampningen fra staldanlægget øges med 100%. Ifølge lovforslaget skal miljøvilkår alene sikre at merbelastningen af omgivelserne med ammoniak reduceres fra 100% forøgelse til 85% forøgelse (15% reduktion af merudledning). Der skal ikke tages hensyn til at der sker en merbelastning af den nærliggende meget næringsstoffølsomme højmose som i dag tilføres langt mere kvælstof end tålegrænsen – kvælstof der både kommer fra lokale kilder inklusive ansøgers bedrift og mere fjerne kilder (baggrundsbelastning). Der kan ikke stilles miljøvilkår til den eksisterende produktion, med mindre man samtidig ønsker at renovere det gamle staldanlæg. I så fald skal der stilles vilkår om 15% reduktion på ammoniakfordampningen fra det renove-

rede anlæg. Resultatet af en miljøgodkendelse med obligatoriske vilkår er dog fortsat at ammoniakfordampningen fra den nye produktion (240DE) er 70% større end fra den gamle produktion (120DE). Anvendelse af ny teknologi kommer altså ikke miljøet til gode i dette eksempel, da miljøbelastningen øges.

Ovenstående eksempel illustrerer, at den politiske hensigt om at indførelsen af ny teknologi ligeligt skal komme miljøet og landmanden til gode ikke holder stik. Det vurderes samtidig at dette eksempel ikke er enestående, men måske oftere vil være reglen frem for undtagelsen ved anvendelse af ny teknologi til opfyldelse af miljøkrav fastlagt i medfør af lovforslaget.

Særlig værdifuld natur indenfor Natura 2000 områder har højeste beskyttelsesprioritering men bliver alligevel ikke effektivt beskyttet. Indførelse af lokale beskyttelseszoner giver kun beskyttelse i beskyttelseszone I (300 m zone), hvorimod zone II (300-1000 m) ikke yder effektiv beskyttelse, og længere væk end 1000 m er der ingen beskyttelse udover den såkaldte "generelle reduktion".

Luftbåren merbelastning af naturområder, der ikke er nævnt i §8, kan ikke indgå i sagsbehandlingen. Dette gælder f.eks. naturtyperne ekstremfattigkær og rigkær, heder på under 10 ha, overdrev på under 2,5 ha, en lang række skovnaturtyper og ammoniakfølsomme søer som ligger udenfor internationale naturbeskyttelsesområder. Det skønnes, at antallet af naturområder, der er omfattet af §8, udgør en meget begrænset del af de naturområder, der er højt målsat i amternes naturkvalitetsplaner, og som er truede af kvælstofpåvirkning.

I Fyns Amt vil §8 således kun omfatte 3% af den beskyttede natur i henhold til naturbeskyttelseslovens §3, eller 9% af naturarealerne, der er særligt sårbare overfor næringsstofftilførsel (moser, heder og overdrev). Se kortbilag.

I øvrigt er lovforslagets § 8 i strid med den politiske aftale: Af den politiske aftale fremgår det (s.8): *For så vidt angår andre sårbare naturtyper i Natura-2000 områderne udlægges bufferzoner omkring de ammoniakfølsomme søer i Natura 2000-områderne. Det vil f.eks. være kalkrige søer og vandhuller med kransnålalger og brunvandede søer og vandhuller. Øvrige sårbare naturtyper i Natura-2000 områderne inddrages i Natura 2000-planlægningen.*

Af lovforslagets § 8 fremgår det af stk. 3, at de ovenfor nævnte søer inddrages som led i Natura 2000-planlægningen, mens de øvrige sårbare naturtyper i Natura 2000 områderne er glemt helt ud af § 8.

Formuleringen af § 8 er derfor helt uacceptabel.

Amternes nuværende praksis medfører, at der tages konkret stilling til, om en given merbelastning kan accepteres. Den konkrete afgørelse afhænger af belastningens størrelse, naturområdets målsætning og de kumulative effekter på området. Amternes nuværende praksis tager således konkret stilling til belastning af alle naturområder.

Derfor foreslår Danmarks Naturfredningsforening, at samtlige heder og overdrev omfattes af §8, at ekstremfattigkær og rigkær omfattes af §8, at kvælstoffølsomme skovtyper omfattes af §8 og at acceptabel merdeposition til sårbar natur som udgangspunkt skal sættes til 0 for buf-

ferzone II. Det bør tilsvarende sikres, at nyetablering/udvidelse/omlægning udenfor bufferzone I og II heller ikke medfører merdeposition på sårbar natur.

Endelig bør "almindelig natur" ikke blive taber. Natur, som efter lovforslagets beskrivelser ikke bliver betegnet som sårbar natur bør også beskyttes med et velbeskrevet beskyttelsesniveau, som på nuværende tidspunkt har et beskyttelsesniveau via amtets regionplanlægning.

I strid med EU direktiver?

Ud fra et videnskabeligt synspunkt vil enhver merbelastning med næringsstoffer af et område, hvor belastningen med næringsstoffer er for høj, i sig selv medføre forringelser for området.

Det er derfor Danmarks Naturfredningsforenings vurdering, at man ikke må give tilladelse til merbelastning af et område (for eksempel merbelastning af et vandområde, der er udpeget som habitatområde), selvom man gennemfører andre aktiviteter, der reducerer belastningen (for eksempel generel reduktion i belastningen eller etablering af våde enge). Denne opfattelse er i overensstemmelse med Naturklagenævnets tolkning af habitatdirektivet.

Habitatdirektivet har direkte retsvirkning over for de lokale myndigheder i medlemslandene. Det betyder, at kommunerne ikke må lave afgørelser i strid med direktivet.

Ifølge lovforslaget er der mange situationer, hvor kommunerne ikke kan hindre, at ændringer af husdyrbrug medfører øget belastning af internationale naturbeskyttelsesområder. Dette gælder såvel belastninger med ammoniakkvælstof, vandbåret kvælstof som vandbåret fosfor.

Naturklagenævnet har flere gange, f.eks. i sagen om indvinding af råstoffer i Lille Vildmose, begrundet deres afgørelser med henvisning til den såkaldte hjertemuslingedom. Naturklagenævnet refererer, at myndigheden kun må meddele tilladelse til en aktivitet, hvis den "ud fra konklusionerne i vurderingen af denne aktivitets virkninger på den omhandlede lokalitet under hensyn til bevaringsmålsætningen for denne, har opnået vished for, at aktiviteten ikke har skadelige virkninger for den pågældende lokalitets integritet. Det forholder sig således, når det ud fra et videnskabeligt synspunkt uden rimelig tvivl kan fastslås, at der ikke er sådanne virkninger."

DN mener, at der skal være klar hjemmel til at kræve den samlede belastning fra et husdyrbrug nedbragt til et niveau, der svarer til, hvad naturen kan tåle. Det bør desuden indføres i lovforslaget, at der i forhold til internationalt udpegede naturbeskyttelsesområder (Natura 2000) gælder et særligt forsigtighedsprincip, hvorefter selv mindre påvirkninger bør tages i betragtning, samt at merbelastning ikke er acceptabelt, medmindre det kan bevises, at det – alene eller i kumulation med andre påvirkninger – ingen indflydelse har.

Lovforslaget synes derudover også at være i strid med IPPC direktivets krav om, at der skal træffes alle de nødvendige forebyggende foranstaltninger mod forurening, navnlig ved anvendelsen af den bedste tilgængelige teknik. For nærmere redegørelse om dette henvises til Det Økologiske Råds høringssvar.

Svækket mulighed for at gennemføre vandplaner og Natura 2000 planer

Efter Vandrammedirektivet skal myndighederne udarbejde planer, der skal sikre, at miljøet i vandområderne lever op til særlige krav. I det omfang, planerne kræver indgreb over for eksisterende belastninger, skal myndighederne senest i 2012 tage skridt til at reducere belastningerne, så effekten på miljøet i vandområdet er slået igennem i 2015. Af Miljøstyrelsens netop fremsendte sammendrag af amternes basisanalyse II i forbindelse med Vandrammedirektivet fremgår det, at halvdelen af vandløbene, 2/3 af søerne og næsten alle marine områder i dag er i fare for ikke at nå Vandrammedirektivets mål i 2015.

Habitatdirektivets målsætning om gunstig bevaringsstatus for naturtyper og arter tænkes gennemført igennem Natura 2000 planerne, som fra 2010 skal omsættes i praktisk forvaltning igennem indsatsplaner.

Husdyrproduktioner, der opnår godkendelse efter den nye lov, vil have en retsbeskyttelse i 8 år. Det betyder, at myndighederne i denne periode ikke kan lægge yderligere restriktioner på driften.

Hvis en stor del af produktionerne under 250 DE opnår godkendelse inden vedtagelsen af vandplanerne til gennemførelse af Vandrammedirektivet og Natura 2000 planerne til gennemførelse af Habitatdirektivet i 2009, kan dette medføre, at Danmark ikke kan leve op til kravene i de to direktiver, idet det jo forholder sig sådan, at hele anlægget er retsbeskyttet, mens der kun kan stilles krav til den nye del af anlægget.

Lovforslaget medfører, at belastningen fra husdyrbrug med godkendelse og dermed retsbeskyttelse, kun kan reduceres gennem frivillige tiltag. Der er ikke lovhjemmel til at tvinge belastningen ned, end ikke gennem ekspropriation, idet Lov om Miljømål ikke indeholder bestemmelser om ekspropriation. Hvis nødvendige tiltag ikke kan nås gennem frivillige tiltag, kan tidsfristerne i Vandrammedirektivet ikke nås.

Gennemførelsen af indsatsplaner efter vandrammedirektivet og habitatdirektivet forudsætter mulighed for individuel miljøregulering af den samlede miljøbelastning fra alle landbrugsbedrifter/arealer. Dette lovforslag muliggør i alt væsentligt kun miljøregulering af husdyrbrug over 75 DE og man fokuserer på merbelastninger, ikke bedriftens samlede belastning af vand og natur. Man har således kun fat i en mindre del af landbrugsarealet ved disse miljøgodkendelser.

DN foreslår, som tidligere nævnt, at alle landbrug indkaldes til miljøgodkendelse over en 5-årig periode, at hele produktionen omfattes af miljøkrav og at der skabes hjemmel til at kræve den samlede belastning nedsat.

Risiko for øget udvaskning af kvælstof og fosfor til overfladevand

Efter lovforslaget kan der indføres skærpede harmonikrav i oplande til særligt sårbare områder inden for internationale naturbeskyttelsesområder, hvor reduktionspotentialer er lavt. I øvrige områder skal de generelle krav til gødningsanvendelse og harmoniareal ikke fraviges.

Forslaget vil dermed være en *lempelse* i forhold til nuværende praksis i mange amter, hvor amtet i mange oplande ikke accepterer merbelastning af vandområderne. Dette vurderes at gælde ændringer af produktioner i oplande til vandområder som eksempelvis Det sydfynske Øhav, Odense Fjord, og Limfjorden hvor miljøkvaliteten ikke opfylder målsætningen på grund af for stor belastning med næringsstoffer.

Af den politiske aftale fremgår, at merbelastning med kvælstof og fosfor vil ske i områder svarende til 65-80 % af landbrugsarealet (da kun sårbare vandområder med et opland svarende til 20-35 % af landbrugsarealet skal friholdes for merbelastning af kvælstof og fosfor og da kun hvis reduktionspotentiallet i jorden er lavt), uanset at langt hovedparten af disse arealer afvander til vandområder hvor målsætningen ikke er opfyldt som følge af for store næringsstofftilførsler fra især landbruget.

Det er dog ikke nærmere defineret, hvad der forstås ved sårbare vandområder. Blot er det politisk aftalt, at det ikke kan være mere end 35 % af landbrugsoplandet. I stedet for at afvente miljømållovens handleplaner bør udgangspunktet være det nuværende vidensniveau som i f.eks. amternes afsluttede Risikoanalyser og at sårbare vandområder også bør indbefatte søer og inderfjorde, som ligger udenfor Natura 2000 områder, og som via amternes regionplaner og risikoanalyse i forbindelse med Vandrammedirektivet er vurderet at være sårbare.

DN foreslår, at Danmarks Miljøundersøgelser, Danmarks Jordbrugsforskning og andre relevante institutioner allerede nu udarbejder et sårbarhedskort for nitrat og et sårbarhedskort for fosfor, baseret på naturens tålegrænser og på de målsætninger, amterne allerede har for vores vandområder.

Har man et højt husdyrtryk inden for et sårbart opland med et lavt reduktionspotential er det i den politiske aftale lagt op til man skal lukke for tilladelser til udvidelser af produktionen. Det er vanskeligt at gennemskue rækkevidden af denne del af aftalen. Betyder det f.eks. at man ikke må gylleeksportere sig ud af problemet?

Et af de mest alvorlige problemer for vandmiljøet er den omfattende fosforbelastning. Danmarks Naturfredningsforening mener, at den påtænkte regulering for fosfor er utilstrækkelig. Den lægger op til at fortsætte ophobning af fosfor i jorderne, og tilmed med øget ophobningshastighed - selv i risikoområder, jf. bilag III i den politiske aftale. Der bør ændres markant på kravene i forbindelse med fosfor i bilag III i aftalen, så de imødekommer lovforslagets og den politiske aftales hensigt om at sikre, at produktionen af husdyr i Danmark sker med en stadig mindre miljøbelastning. Og så det sikres, at kravene understøtter VMPIII aftalens mål om at have halveret fosforoverskuddet i 2015 for erhvervet som helhed. Enhver mer-ophobning af fosfor på risikoarealer bør således ikke accepteres, eftersom den vil føre til merudledning af partikelbunden fosfor - og ofte også af opløst fosfor - til vandmiljøet. På ikke-risikoarealer er det vigtigt, at reducere fosforophobningens hastighed, så disse ikke over tid ændrer sig til risikoarealer pga. ophobning af fosfor.

VMPIII aftalen taler om at nedbringe overskuddet af fosfor med 25% i 2009 og yderligere 25% i 2015, bl.a. igennem frivillige udlæg af 50.000 ha med 10 meter brede beskyttelsesbræmmer ud til risikoområder. Risikoområder er hældende arealer ned til søer og åer, sandjord, drænedes arealer og arealer med fosfortal over 2 hvorfra gyllen kan skylle ned i vandmiljøet. Praksis har

dog vist, at det er så som så med frivilligheden fra landbruget til tiltag, som ikke er økonomisk rentable.

Danmarks Naturfredningsforening foreslår, at der skabes hjemmel til at kræve, at landmanden placerer sit lovpligtige brakareal i dyrkningsfrie bræmmer langs med vandløb og søer og at fosforreguleringen i øvrigt skal ske ved et simpelt krav om nul-balance for fosfor for alle typer risikoarealer i oplande til sårbare vandområder.

Forringet grundvandsbeskyttelse

Efter forslaget skal der tages hensyn til nitratbelastning af grundvand i områder, hvor der er en vedtaget plan med hensyn til beskyttelse mod nitratbelastning (indsatsområder med hensyn til nitrat). Der må dog ikke tages hensyn til områder, hvor der er tvivl om behovet for særlig beskyttelse mod nitratbelastning (nitratfølsomme indvindingsområder). Dette er en ændring i forhold til amtets nuværende praksis, hvor man netop tager hensyn til begge områdetyper. Ministeren har ellers i flere tilfælde forhindret forskellige amter i at acceptere produktionsudvidelser, som ville belaste nitratfølsomme indvindingsområder. Ministeren har gjort indsigelse, selvom amtet efter en konkret vurdering har fundet, at belastningen af det konkrete nitratfølsomme indvindingsområde kunne accepteres.

Ændringen kan betyde øgede udgifter til tvangsindgreb over for produktioner, der senere viser sig at belaste grundvandet væsentligt med nitrat.

Danmarks Naturfredningsforening foreslår, at det indføres i lovforslaget, at for de dele af landet, hvor der ikke foreligger indsatsplaner mht. nitrat i overgangsperioden, skal nitratfølsomme indvindingsområder (NFI) anvendes i stedet for.

Friholdelse af brug under 75 DE

Man har i den politiske aftale på forhånd defineret at produktioner eller produktionsudvidelser op til 75 DE kun undtagelsesvis har en væsentlig miljøeffekt som skal medføre tilladelseskrav om supplerende miljøforanstaltninger og produktioner på op til 15 DE skal slet ikke have tilladelse. Ikke desto mindre betyder en produktion på 75 DE slagtesvin en belastning af ammoniak på af størrelsesordenen 1750 kg N/år og en udvaskning fra markerne på af størrelsesordenen 1100 kg N/år, svarende til udledningen af rensat spildevand fra 1200 personer. Drejer det sig i stedet om kyllinger er såvel ammoniakfordampning som udvaskning af kvælstof dobbelt så stor. Er det mink er belastningen fra 75 DE mere end 3 gange så stor som for slagtesvin.

Også produktioner på op til 15 DE kan sine steder have en væsentlig miljøbelastning, ikke mindst hvis det gælder mink.

Etablering/udvidelser af produktioner mellem 16 og 75 DE skal anmeldes. Der gives en registreringstilladelse eller en tilladelse med vilkår. I den politiske aftale tilkendegives at der kun undtagelsesvis vil være behov for supplerende vilkår ud over de generelle miljøregler for landbrugsdrift.

Hvis man undtagelsesvis ønsker at stille vilkår, kan der alene stilles vilkår til at nedbringe merbelastningen af miljøet fra den ansøgte produktion. Der kan ikke stilles vilkår om at nedbringe belastningen fra den eksisterende produktion uanset om nærliggende vand- og naturområder ikke opfylder miljømålene som følge af en for stor belastning.

Danmarks Naturfredningsforening foreslår, at der sideordnet med den nuværende tekst om ansøgningsskemaets indhold (sårbar natur og nitratfølsomme indvindingsområder) indføres beskyttelse af oplande til sårbare vandområder, herunder Natura 2000 oplande med hensyn til nitrat og fosfor. Hvad angår husdyrbrug under 15 DE bør bagatelgrænsen gøres betinget, således at ansøger er forpligtet til at indsende ansøgning for sager der normalt er under bagatelgrænsen, hvis lokaliteten ligger indenfor bufferzone I eller II.

Forringet klageafgang

Danmarks Naturfredningsforenings lokale afdelinger har hidtil med hjemmel i Planlovens §58 haft klageret i VVM sager om husdyrbrug. Lovforslaget lægger op til i §62 og §87, at lokale foreninger og organisationer, der har beskyttelse af miljø og natur som hovedformål, kan få underretning om og påklage afgørelser efter lovens kapitel 3, men at lokale afdelinger af landsdækkende organisationer ikke er omfattet disse rettigheder. Dette mener Danmarks Naturfredningsforening er yderst kritisabelt.

Det er korrekt at Miljøbeskyttelsesloven kun giver landsdækkende organisationers hovedkontorer klageadgang. Men VVM klagerne med hjemmel i planloven har ofte vedrørt naturspørgsmål, som med lovforslaget løftes fra planloven over i en miljøgodkendelse. Det er foreningens erfaring, at hovedpåstande i VVM klagesager og landzonesager om intensive husdyrbrug ofte handler om vurderingsspørgsmål om lokal natur, hvor et vist lokalkendskab og lokalt engagement er nødvendigt. Derfor ville det være rimeligt, at lovforslaget ændres, så også lokale afdelinger har klageadgang.

Lovforslaget risikerer at svække foreningens klager og dermed Danmarks Naturfredningsforenings bidrag til en ambitiøs gennemførelse af lovforslagets formål og bestemmelser i kommuner over hele landet. Det skal i denne forbindelse oplyses, at Danmarks Naturfredningsforening i 2005 påklagede lidt over 100 VVM sager om husdyrbrug ud af ca. 2000 afgørelser og vandt omkring halvdelen i Naturklagenævnet. Dette viser dels, at der i mange tilfælde var retlige fejl og mangler i myndighedernes afgørelser, og dels, at Danmarks Naturfredningsforening brugte sin ret til klageadgang fornuftigt.

Foreningen har ikke kendskab til mere end en håndfuld lokale foreninger og organisationer på natur- og miljøområdet, som beskæftiger sig med sager om husdyrbrug, og som lovforslaget henviser til. Der findes rigtigt nok enkelte lokale borgergrupper eller miljøgrupper imod svineudvidelser mm., men disse findes dels kun spredt og typisk i den østlige del af landet, er ofte knyttet til enkeltsager med udspring i nabostridigheder og har typisk ikke den faglige indsigt og det overblik, som er nødvendig for at kunne løfte de komplicerede sager om husdyrbrug igennem ved de administrative klageinstanser.

Samlet set vil lovforslaget indebære en svækkelse af civilsamfundets muligheder for at prøve myndighedsbeslutninger i sager om intensive husdyrbrug ved de administrative klageinstan-

ser. Lovforslagets svækkelse af borgerinddragelsen i sager om husdyrbrug er så meget mere bemærkelsesværdig i lyset af, at hovedformålet med kommunalreformen er, at styrke det lokale demokrati.

DN foreslår, at § 62 og § 87, stk. 1, udgår af lovforslaget.

Med lovforslaget får Miljøankenævnet til opgave at tage stilling til miljøsager med landskabelige spørgsmål og spørgsmål om natur, som hidtil har hørt under Naturklagenævnet med klageret til lokale afdelinger. Derfor ville det være naturligt at den lokale klageret ville "følge med" når planloven integreres i miljøbeskyttelsesloven. I stedet for at svække civilsamfundet, ville en sådan klageret udvide den hidtidige hvad angår afgørelser om husdyrbrug efter miljøbeskyttelsesloven

En anden konsekvens af lovforslaget bliver, at Miljøklagenævnet fremover vil tage sig af klagesager om husdyrbrug. Miljøklagenævnet vil derfor skulle behandle forhold, som i dag ikke behandles af Miljøklagenævnet, idet det nye miljøgodkendelsessystem for husdyrbrug vil skulle varetage landskabelige hensyn, komplicerede naturhensyn og hensyn efter VVM direktivets bredere miljøbegreb. Danmarks Naturfredningsforening foreslår, at Miljøklagenævnet suppleres med eksperter indenfor landskab og natur.

Det fremgår af de generelle bemærkninger til lovforslaget, at Folketingets Miljø- og Planfagligt udvalg inden udgangen af september vil foretage en høring med det formål at få klagesystemet belyst. Danmarks Naturfredningsforening vil deltage aktivt i denne høringsproces, herunder arbejde for, at de grønne organisationer kan indstille medlemmer af Miljøklagenævnet på linie med erhvervets organisationer.

Manglende kobling til kommuneplanen

Et af formålene med kommunalreformen er at komme tættere på borgerne igennem decentralisering af beslutningerne og her bliver kommuneplanen et helt centralt redskab.

Det fremgår af udkast til Kommuneplanvejledningen til § 11 i, stk. 1 at kommunalbestyrelsen kan vælge at varetage hensynet til landskab, natur og bosætning gennem en planlægning for lokalisering af landbrugsbyggeri i de særligt værdifulde landbrugsområder. Det er samtidig en mulighed, som kommunalbestyrelsen kan vælge at bruge til at imødegå konflikter mellem landbrugsbyggeri og naboer, landskab og natur.

Kommuneplanen skal også planlægge for eksisterende og potentiel natur samt for eksisterende og potentielle økologiske korridorer.

Det fremgår ikke af lovforslaget, at kommunerne har hjemmel til at nægte tilladelse/godkendelse til husdyrbrug, som er i strid med kommuneplanen.

Danmarks Naturfredningsforening foreslår derfor, at der skabes en sådan hjemmel, og at kommuneplanen kommer til at have forrang for husdyrprojekter.

Lugt og afstandskrav

Hvad angår lugtproblematikken i forhold til naboer og lokalbefolkning, er det en forbedring af naboer til husdyrbrugs retsstilling, at der fremover skal anvendes konkrete, målbare genekriterier for byzoner, samlet bebyggelse og enkeltbeboelser. DN foreslår, at der også opstilles genekriterier for rekreative områder, så hensynet til befolkning og udvikling af turisme sikres bedst muligt.

Danmarks Naturfredningsforening finder desuden at afstandskravet på 100 m. til f.eks. en nabos mark for fritgående svin er urimeligt strengt og vil ramme økologiske svinebrug hårdt. DN foreslår, at afstandskravet differentieres i forhold til sårbarhed og der indføres genekriterier.

Gummiparagraffer

Danmarks Naturfredningsforening mener, at der er en del såkaldte gummiparagraffer, som kan fortolkes efter forgodtbefindende af den kompetente myndighed.

Den mest udtalte paragraf er § 27, stk. 3 om at Kommunalbestyrelsen kan, såfremt særlige forhold taler herfor, godkende ansøgninger på vilkår, der kan medføre væsentlig virkning på miljøet. Danmarks Naturfredningsforening forstår denne paragraf som en indskrivning af Samlebekendtgørelsen i lovforslaget. Danmarks Naturfredningsforening forstår dog ikke, hvorfor indføjjelsen af Samlebekendtgørelsen i lovforslaget så ikke også medfører, at en kommunalbestyrelse får mulighed for at nægte godkendelsen af en ansøgning, hvis kommunalbestyrelsen af planpolitiske årsager ikke ønsker en sådan udvikling.

DN foreslår derfor en § 27 stk. 3 indsat med ordlyden: kommunalbestyrelsen kan give afslag på ansøgningen, såfremt kommunalbestyrelsen vurderer, at denne strider med kommunens planlægning. Foreningen foreslår desuden, at der tilføjes en § 27, stk. 4.3 om at kommunalbestyrelsen opstiller og offentliggør et overvågningsprogram for de væsentlige miljøvirkninger.

§ 28 om 1000 m bufferzoner fra sårbare naturtyper indeholder også en gummiparagraf. Her skal kommunalbestyrelsen vurdere merdepositionen af ammoniak fra stald og lager og i nødvendigt omfang stille vilkår, der begrænser merdepositionen fra stald og lager. Danmarks Naturfredningsforening foreslår, at ordlyden "i nødvendigt omfang" udgår af § 28.

En yderligere gummiparagraf er § 77, hvorefter Miljøministeren kan fastsætte regler om, at afgørelser, der enkeltvis er af mindre betydning for beskyttelsen af natur, miljø og landskab miljøbeskyttelsen, ikke kan påklages til anden administrativ myndighed. DN foreslår at § 77 udgår af lovforslaget.

Afsluttende bemærkninger

DN er meget enig i lovens formålsparagraf (§ 1):

Loven skal medvirke til at værne om natur, miljø og landskab, så udviklingen af husdyrproduktionen kan ske på et bæredygtigt grundlag i respekt for menneskers livsvilkår og for bevarelsen af dyre- og plantelivet.

Samlet set er det Danmarks Naturfredningsforenings opfattelse, at lovforslaget ikke kan leve op til dette formål.

Beskyttelsesniveauet er udefineret, der er overhængende risiko for at øge forureningen fra landbruget med forslaget, åbenlyse hjemler mangler og lovforslagets natur- og miljømæssige konsekvenser er ikke beskrevet kvantitativt.

Foreningen skal derfor opfordre til at lovforslaget gennemarbejdes på ny og sendes i fornyet høring.

Med venlig hilsen

Thomas Færgeman
Afdelingsleder
tf@dn.dk
39 17 40 44

Frederik Hoedeman
Planmedarbejder
fh@dn.dk
39 17 40 69